

SFI DET NATIONALE
FORSKNINGSCENTER
FOR VELFÆRD

KØN OG ETNICITET I UDDANNELSES- SYSTEMET

LITTERATURSTUDIER OG REGISTERDATA

10:29

VIBEKE JAKOBSEN
ANIKA LIVER SAGE

KØN OG ETNICITET I UDDANNELSESSYSTEMET – LITTERATURSTUDIER OG REGISTERDATA

Afdelingsleder: Lisbeth Pedersen
Afdelingen for beskæftigelse og integration

Undersøgelsens følgegruppe:
Kræn Blume, Anvendt Kommunal Forskning
Dorte Rivers, Ligestillingsafdelingen
Anna Karina Heiss Mathiassen, Ligestillingsafdelingen
Helle Holt, SFI

ISSN: 1396-1810
ISBN: 978-87-7487-991-6

Layout: Hedda Bank
Forsidefoto: Carsten Snejbjer, Polfoto
Oplag: 600
Tryk: Rosendahls – Schultz Grafisk A/S

© 2010 SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd

SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd
Herluf Trolles Gade 11
1052 København K
Tlf. 33 48 08 00
sfi@sfi.dk
www.sfi.dk

SFI's publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.
Skrifter, der omtaler, anmelder, henviser til eller gengiver SFI's publikationer, bedes sendt til centret.

INDHOLD

	FORORD	7
	RESUMÉ	9
1	SAMMENFATNING OG KONKLUSION	13
	Betydningen af etniske minoriteters baggrund for uddannelsespræstationer	13
	I uddannelsessystemet – folkeskolen	14
	På ungdomsuddannelserne	15
	På de videregående studier	16
	Fra endt uddannelse og i arbejde	17
	Forskelle afhængig af alder ved ankomst til Danmark	18
	Konklusion	19
2	INDLEDNING	21
	Baggrund	22

	Rapportens metoder	24
	Læsevejledning	28
3	LITTERATUR MED FOKUS PÅ ETNISKE MINORITETSGRUPPER OG -FAMILIER	31
	Introduktion	31
	Betydningen af forældrebaggrund	32
	Betyder forældrebaggrund mindre for minoritetsunge?	35
	Indvandreredrive og uddannelsesmotivation	36
	"Frivillige" vs. "ufrivillige" minoriteter	38
	Medbragt kultur som forklaring	39
	Tidsmæssige dynamikker	40
	Sammenfatning	45
4	LITTERATUR MED FOKUS PÅ PROCESSER I FOLKESKOLEN	49
	Køn som forklaring – skolens udfordringer for drenge	49
	Etnicitet som forklaring – skolens udfordringer for minoriteter	51
	Køn og etnicitet i skolen	54
	Sammenfatning	56
5	IND I, GENNEM OG UD AF UDDANNELSE – HVAD SIGER LITTERATUREN?	59
	Studievalg og frafald efter grundskolen	59
	Valg af videregående studier	64
	Frafald på de videregående uddannelser	66
	Overgangen fra uddannelse til erhverv	67
	Sammenfatning	81
6	FRA GRUNDSKOLE TIL UNGDOMSUDDANNELSE	85
	Afslutning på grundskolen	86

	Overgang til ungdomsuddannelser	88
	Gennemførelse og frafald	93
	Udvalgte etniske minoritetsgrupper	97
	Hvor stor en andel har så fuldført en ungdomsuddannelse som 21-årig?	100
	Sammenfatning	104
7	FRA GYMNASIET TIL VIDEREGÅENDE UDDANNELSE	105
	Påbegynder de unge en videregående uddannelse?	105
	Timing af studiestart	109
	Gennemfører de unge deres videregående uddannelse?	111
	Uddannelsesstatus i 1994-1996 og 2004-2006	116
	Sammenfatning	119
8	SENT ANKOMNE ETNISKE MINORITETER, DER UDDANNER SIG I DANMARK	121
	Uddannelsesstatus i 2004-2006	122
	Gennemførelse af uddannelserne	126
	Sammenfatning	130
9	OVERGANG FRA UDDANNELSE TIL BESKÆFTIGELSE	133
	Indledning	133
	Beskæftigelse de første tre år efter endt uddannelse	135
	Jobtype og løn	142
	Sammenfatning	146
	BILAGSTABELLER	149
	LITTERATUR	153

MET

LITTERATURSTUDIER OG REGISTERDATA

Denne rapport dokumenterer, at etniske minoriteter i Danmark uddanner sig i et stadigt stigende omfang. Rapportens første del indbefatter et litteraturstudie af national og international forskning på området med særlig fokus på køns betydning for uddannelse. Rapportens anden del sammenligner på baggrund af registerdata uddannelsesgraden for etniske danskere og etniske minoriteter og for de to køn. Den ser endvidere på, i hvor høj grad de forskellige grupper finder beskæftigelse.

Undersøgelsen viser, at de etniske minoriteter i Danmark uddanner sig meget mere nu, end de gjorde for 20 år siden. Og det er i særlig grad pigerne, der klarer sig godt i uddannelsessystemet. De vælger længere uddannelser og gennemfører dem i højere grad. Drengene har det til gengæld sværere. Ifølge forskningen kan deres uddannelsesfremmede familiebaggrund give dem problemer i skolen. Det viser sig også, at nogle drenge vender skolesystemet ryggen og søger deres sejre andetsteds, da de på forhånd føler sig stemplet som ballademagere.

Undersøgelsen er udarbejdet for Ligestillingsafdelingen under Ministeriet for ligestilling og finansieret af satspuljemidler.

